

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 21-го Ноября. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 21-go Listopada.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Ноября.

Высочайшею Грамотою, 30-го Октября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Анны 1-й степени, Императорскою Короною украшеннаго, Начальникъ 4-й Артиллерійской Дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Ловцовъ*.

— Высочайшими Грамотами, 13-го и 24 Октября, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 1-й степени, Генераль-Маіоры: Командиръ 2-й Бригады 15-й Пѣхотной Дивизіи, *Обручевъ 2-й*; Начальникъ Штаба 2-го Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, *фонъ-деръ-Луницъ*, и Начальникъ 5-й Артиллерійской Дивизіи, *Ивинъ*.

Въ Высочайшемъ Указѣ, данномъ Г. Министру Финансовъ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, въ Петергофѣ, 22-го Августа, изображено:

„Для удовлетворенія расходовъ, подлежащихъ въ 1848 году по сооруженію С. Петербурго-Московской Желѣзной Дороги, признали Мы за нужное открыть вѣтшій заемъ, въ четырнадцать милліоновъ рублей серебромъ, на тѣхъ же основаніяхъ, на которыхъ сдѣланъ былъ четвертый четырехпроцентный заемъ, а именно:

„1) Заемъ сей имѣть быть внесенъ въ государственную долговую книгу подъ именемъ пятого четырехпроцентнаго займа.

„Билеты Государственной Коммиссіи Погашенія Долговъ, назначаемые для сего займа, также въ пятьсотъ рублей серебромъ каждый, раздѣляются на пятьсотъ шестьдесятъ разрядовъ (серій), въ каждомъ по пятидесяти билетовъ.

„Билеты сіи будутъ приносить по четыре процента въ годъ, начиная съ 1-го Октября сего года. Къ каждому билету присовокупляется 20 купоновъ, для полученія, по предъявленіи оныхъ, причитающихся въ подлежащіе сроки интересовъ, которыхъ платежъ имѣть быть производимъ въ С. Петербургѣ, въ Коммиссіи Погашенія Долговъ, за каждыя протекшіе полгода, съ 1-го Апрѣля по 1-е Іюня и съ 1-го Октября по 1-е Декабря.

„По прошествіи десятилѣтія займа на билеты, остающіеся въ обращеніи, имѣютъ быть выданы новые купоны.

„2) Погашеніе сего займа начнется съ Октября 1849 года, и на предметъ сей назначается особый, несмѣшиваемый съ другими займами фондъ погаше-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 15-go Listopada.

Przez Najwyższy Dyplomata, 12-go Września, Najmilsociwiej mianowany został Kawalerem Orderu Św. Anny klasy 1-jej, z Koroną CESARSKĄ, Naczelnik 4-jej Dywizyi Artyleryi, Jenerał-Porucznik *Lowcow*.

— Przez Najwyższe Dyplomata, 13-go i 24-go Października, Najmilsociwiej mianowani Kawalerami Orderu Św. Anny klasy 1-jej, Jenerał-Majorowie: Dowódzca 2-jej Brygady 15-jej Dywizyi Piechoty, *Ohruczew 2*; Naczelnik Sztabu 2-go Korpusu Rezerwowego Jazdy, *von-der-Laun tz*, i Naczelnik 5-jej Dywizyi Artyleryi *Iwin*.

W Najwyższym Ukazie, danym P. Ministrowi Skarbu, za własnoręcznymъ Jego CESARSKIEJ MOŚCI podpisem, w Peterhofie, 22-go Sierpnia, wyrażono:

„Dla pokrycia wydatków, przewidywanych na rok 1848 z powodu budowy St. Petersburgsko-Moskiewskiej Żelaznej Drogi, Uznaliśmy za rzecz konieczną zaciągnąć zagraniczną pożyczkę, w summie czterestu milionów rubli srebrem, na tychże warunkach, na których zaciągniona została czwartacztero-procentowa pożyczka, to jest:

„1) Pożyczka ta ma być wniesiona do księgi długów Państwa, pod imieniem piątej cztero-procentowej pożyczki.

„Bilety Kommissyi Umorzenia Długów Państwa, przeznaczone dla tej pożyczki, każdy także na pięćset rubli srebrem, rozdziają się na pięćset sześćdziesiąt seryi, w każdój po pięćdziesiąt biletów.

„Bilety te będą przynosiły po cztery procenty na rok, zaczynając od 1-go Października roku terażniejszego. Do każdego biletu załącza się dwadzieścia kuponów, dla otrzymania, przy składaniu onych, liczących się w stosownym terminie procentów, których opłata ma się uiszczać w St. Petersburgu, w Kommissyi Umorzenia Długów, za każde uplynione półrocze, od 1-go Kwietnia do 1-go Czerwca i od 1-go Października do 1-go Grudnia.

„Po przejściu piérwszych dziesięciu lat pożyczki, na bilety będące w obiegu, mają być wydane nowe kupony.

„2) Umorzenie tego długu zacznie się od Października 1849 roku, i na ten przedmiot назнача się oddzielny, niełączący się z innymi pożyczkami fundusz umorzenia,

нія, который имѣть составлять въ томъ году сто со-
рокъ тысячъ рублей серебромъ, а въ послѣдующіе за-
тѣмъ годы, а именно съ 1850 года, по триста пяти-
десяти тысячъ рублей серебромъ ежегодно, то есть
два съ половиною процента съ нарицательнаго капи-
тала. Фондъ сей имѣть быть обрацаемъ, какъ и по
предшествовавшимъ четырехпроцентнымъ займамъ, на
уплату билетовъ по жребію вышедшихъ разрядовъ, съ
выдачею пяти сотъ рублей серебромъ за каждый би-
летъ, который въ такомъ случаѣ и долженъ быть пред-
ставленъ въ Коммиссію Погашенія Долговъ вмѣстѣ съ
остальными купонами, то есть, по которымъ сроки
полученія процентовъ еще не наступили.

„Реализація сего займа возлагается на коммер-
ческой въ С. Петербургѣ домъ Нашего Банкира Барона
Штиглица, который имѣть производить оную по
мѣрѣ удобности и сообразно нашимъ наставленіямъ.

„4) Счетъ имѣющимъ поступать суммамъ по се-
му займу долженъ быть веденъ (какъ и по второму,
третьему и четвертому четырехпроцентнымъ займамъ)
отдѣльно отъ всѣхъ другихъ государственныхъ дохо-
довъ и расходовъ.“

По открытіи пятого 4% займа, для удовлетво-
ренія расходовъ, подлежащихъ въ 1848 году по со-
оруженію С. Петербурго-Московской Железной Доро-
ги, Министерствомъ Финансовъ признало выгоднымъ
приобрѣсти изъ означеннаго займа до 8,000,000 руб.
сер. на счетъ Государственныхъ Кредитныхъ Установ-
леній, такъ какъ чрезъ эту операцію сберегаются зна-
чительные расходы, сопряженные съ покупкою фон-
довъ на иностранныхъ биржахъ. Затѣмъ остался
изъ сего займа для реализаціи не болѣе 6,000,000 руб.
серебромъ.

Архангельскъ, 16 Октября.

Ихъ Императорскія Высочества Государь На-
слѣдникъ Цесаревичъ и Государыня Цесаревна изво-
лили пожаловать пострадавшимъ отъ пожара жите-
лямъ Архангельска двѣ тысячи рублей серебромъ.

Москва.

8-го Сентября, въ день Рождества Богородицы,
Московское католическое общество было пріятнѣйшимъ
образомъ поражено величественными звуками новаго
органа въ католической церкви Св. Петра и Павла.
Густые, полные и правильные тоны раздавались подъ
священными сводами и вливали въ сердца върущаго
собранія святое благоговѣіе. Это превосходное про-
изведение Гг. органичныхъ мастеровъ *Мерлина* и
Шутце (изъ Фрейбурга, что въ Брейсгау), изъ ко-
торыхъ послѣдній самъ устанавливалъ его здѣсь, сдѣ-
лано изъ дубоваго дерева и въ готическомъ вкусѣ.
Самая наружная весьма изящная отдѣлка его вполне
соотвѣтствуетъ важной архитектурѣ всего храма, ко-
торому онъ служить самымъ лучшимъ украшеніемъ.
Не желая пускаться въ дальнѣйшія подробности объ
этомъ предметѣ, замѣтимъ только, что произведение
это, хотя и не сдѣлано въ громадномъ размѣрѣ, од-
накожь дѣйствіемъ своихъ звуковъ производитъ такое
сильное и глубокое впечатлѣніе на слушателей, что
не уступитъ даже самымъ лучшимъ органамъ въ Ев-
ропѣ. Честь и слава тому благодѣтелю, который
сдѣлалъ для Святѣиши такою драгоценное приноше-
ніе, и который столь прекраснымъ образомъ обнаружилъ
доблестное стремленіе души своей. Долго, долго ты-
сячи сердецъ будутъ проникнуты искреннею къ нему
принзательностью!

Продолженіе свѣдѣній о дѣйствіяхъ эпидемиче-
ской холеры.

(См. N. 88 Вил. Вѣстн.)

Въ Москвѣ, съ 20-го—27-го Октября, эпидемія
продолжалась почти въ одинаковой степени жестоко-
сти; но число заболѣвающихъ, съ 22-го, начало по-
степенно уменьшаться. Въ теченіе означенныхъ семи
дней заболѣло всего 624 человека и умерло 338, а съ
появленіемъ болѣзни заболѣло 1,821 и изъ нихъ умерло
762. Между тѣмъ болѣзнь изъ столицы проникла въ
нѣкоторые уѣзды Московской Губерніи.

Въ Кіевѣ, по послѣднимъ извѣстіямъ, число
больныхъ еще возрастало. Съ 14-го по 21-е Октября

который ма выносилъ въ томъ году сто четвѣрдцѣси тысячъ ру-
бли сѣбромъ, въ годахъ за слѣдующихъ, а мianowiecie od rok
1850, po trzysta pięćdziesiąt tysięcy rubli srebrem coroca
nie, to jest półtrzecia procentu od nominalnego kapitału
Fundusz ten ma być użyty, jak i w poprzednich czterech
procentowych pożyczkach, na spłacenie biletów losem wy-
ciągnionych seryi, wydając po pięćset rubli srebrem za
każdy bilet, który w takowym razie powinien też być zlo-
żony w Komisji Umorzenia Długów, wraz z pozostałymi
kuponami, to jest, na które terminu otrzymania procentów
jeszcze nie nastąpiły.

„3) Realizacja tego długu wkłada się na handlowy
St. Petersburgski dom Naszego Bankiera Barona *Stiglica*,
który ma ją uskutecznić według potrzeby i stosownie do
waszych instrukcyi.

„4) Rachunek mających wchodzić summ z rzeczy
tej pożyczki, ma być prowadzony (jak w drugiej, trzeciej
i czwartej czteroprocentowej pożyczce) oddzielnie od
wszelkich innych skarbowych dochodów i rozchodów.“

По ogłoszeniu piątej czteroprocentowej pożyczki,
dla pokrycia wydatków, przewidywanych na rok 1848,
z powodu budowy St. Petersburgsko Moskiewskiej Żelaz-
nej Drogi, Ministerstwo Skarbu uznało za rzecz wygodną
nabyć z rzeczonyj pożyczki około 8,000,000 rubli dla Kre-
dytowych Zakładów Państwa, gdyż przez tę operacyę uni-
ka się znacznych wydatków nieodłączanych od zakupienia
papierów na giełdach cudzoziemskich. Zatem i zostaje
z tego długu dla realizacyi nie więcej jak 6,000,000 rubli
srebrem.

Archangielsk, 16 października.

Ich CESARSKIE WYSOKOŚCI CESARZEWICZ NASTĘPCA
Tronu i CESARZEWNA raczyli ofiarować na pogorzalców
miasta Archangielska dwa tysiące rubli srebrem.

Москва.

Dnia 8 Września r. b. w święto Narodzenia N Pan-
ny, gmina katolicka w Moskwie zdziwiona została, w spo-
sób najprzyjemniejszy, wspaniałemi dźwiękami nowego or-
ganu w kościele katolickim św. Piotra i Pawła. Grzmiące,
pełne i regularne tony rozlegały się pod świętym sklepie-
niem i wlewały w serca zgromadzenia wiernych święte-
bliwą pobożność. Wyborne to dzieło PP. organmistrzów
Merklina i Szuttze (z Frejburga w Brisgowii), z których
ostatni sam je ustawiał, zbudowane jest z drzewa dębowe-
go, w stylu gotyckim. Zewnętrzne, nader kunsztowne
wykończenie tego organu, odpowiada zupełnie poważnej
architekturze całej świątyni, której jest najprzedniejszą
ozdobą. Nie wdając się w dalsze o tym przedmiocie szcze-
góły, powiemy tylko, że dzieło to, chociaż nie na ogromną
skalę dokonane, jednakże dźwiękami swemi sprawia tak
silne i głębokie wrażenie, iż nie ustępuje nawet najlep-
szym organom w Europie. Cześć i chwala temu dobro-
czyńcy, który uczynił dla Świątyni tak kosztowną ofiarę, i
który w tak piękny sposób objawił zacne duszy swęj dą-
żenie. Długo, długo tysiące serc będą przeniknione szcze-
rą dla niego wdzięcznością!

Dalszy ciąg wiadomości o postępie epidemicznej cholery.

(Ob. N. 88 Kur. Wil.)

W Moskwie od 20 do 27 Października, epidemia
trwała prawie w jednostajnej mocy; w szakże od 22 liczba
chorych zaczęła się zmniejszać; w ciągu tych siedmiu dni
w ogólności zachorowało 624, a umarło 338, od czasu
zaś zjawienia się choroby zachorowało 1,821, z których
762 umarło. Tymczasem choroba ze stolicy dostała się
już do niektórych powiatów Moskiewskiej Gubernii.

W Kijowie, według ostatnich wiadomości, liczba
ulegających epidemii coraz jeszcze wzrastała. Od 14 do

заболѣло 482 и умерло 230; всего съ начала эпидеміи было больныхъ 760, и изъ нихъ умерло 343.

Въ Казани эпидемія начинается, повидимому, ослабѣвать. Съ 8-го по 21-е Октября, въ продолженіе 14-ти дней, заболѣло всего 888 и умерло 472. По уѣздамъ Казанской Губерніи, болѣзнь распространяется вообще довольно медленно; во всѣхъ пораженныхъ холерою семи уѣздахъ, съ появленія болѣзни по 21-е Октября, умерло отъ нея 316 чел. изъ 600 заболѣвшихъ.

По Симбирской Губерніи, болѣзнь, въ городахъ Симбирскѣ и Ставрополѣ, прекращается; вообще съ начала эпидеміи по 22 Октября: въ Симбирскѣ заболѣло 79, умерло 45, а по уѣздамъ заболѣло 998, умерло 564, всего заболѣло 1,077, умерло 609.

По Саратовской Губерніи эпидемія прекратилась совершенно въ самомъ Саратовѣ и во всѣхъ уѣздныхъ городахъ; въ прочихъ уѣздахъ она еще продолжается, болѣею частью въ слабой степени. Вообще по сей губерніи, со времени появленія болѣзни по 21 Октября, заболѣло всего 18,934 человека, изъ которыхъ 9,194 умерло.

По Пензенской Губерніи, эпидемія близка къ прекращенію; съ начала эпидеміи по 18-е Октября: въ Пензѣ заболѣло 109, умерло 96, по губерніи заболѣло 1,942, умерло 712, а всего заболѣло 2,051, умерло 798.

Въ Тамбовѣ холера продолжается въ прежнемъ слабomъ видѣ; съ 5-го—21-е Октября, умерло всего 153 человека; съ начала эпидеміи по 21-е Октября умерло: въ Тамбовѣ 282, а въ уѣздахъ 1,136, итого 1,418.

По Воронежской Губерніи эпидемія въ настоящее время повсюду на исходѣ. За исключеніемъ города Воронежа, по всей Губерніи, съ начала эпидеміи по 14-е Октября, было заболѣвшихъ 8,398, изъ которыхъ 3,329 умерло.

По Орловской Губерніи эпидемія продолжается еще съ значительною силою; въ самомъ губернскомъ городѣ до 20-го Октября умирали еще по 20-ти человекъ и болѣе въ сутки. Съ начала эпидеміи по 20-е Октября: въ Орлѣ заболѣло 1,715, умерло 830, по уѣздамъ заболѣло 3,772, умерло 1,518, а всего заболѣло 5,487, умерло 2,348.

По Курской Губерніи болѣзнь въ некоторыхъ мѣстахъ прекратилась, въ некоторыхъ же продолжаетъ дѣйствовать, но уже гораздо слабѣе прежняго. Вообще съ начала эпидеміи по 16-е Октября, по всей Курской Губерніи заболѣло всего 6,866, изъ которыхъ 2,860 умерло.

Въ Екатеринославской Губерніи, эпидемія во второй половинѣ Сентября казалась близкою къ прекращенію, но послѣ того опять мѣстами усилилась. Съ начала эпидеміи по 8-е Октября: въ Екатеринославѣ заболѣло 120, умерло 23, по уѣздамъ заболѣло 9,120, умерло 2,810, всего заболѣло 9,240, умерло 2,833.

Въ городѣ Керчи холера съ 4 Октября совершенно прекратилась, поразивъ во все продолженіе эпидеміи 471 чел., и похитивъ изъ нихъ 225.

Въ Полтавской, Черниговской, Тульской и Нижегородской Губерніяхъ дѣйствіе эпидеміи покажется чрезвычайно слабымъ; а въ Новгородской, Рязанской, Вятской, Харьковской и Подольской Губерніяхъ новыхъ холерныхъ случаевъ не было.

По послѣднимъ извѣстіямъ болѣзнь появилась вновь:

1) 9-го Октября въ городѣ Калугѣ, гдѣ въ теченіе первой недѣли заболѣло 7 человекъ, изъ которыхъ умерло 5.

2) Октября 20-го, Минской Губерніи въ городѣ Рѣчицѣ. Въ продолженіе первыхъ двухъ дней умерло затѣмъ три человека изъ четырехъ заболѣвшихъ.

21 Паждзгнрнака zachorowało 482, umarło 230; w ogóle od zjawienia się epidemii było chorych 760, z których 343 umarło.

W Kazaniu epidemia zaczyna, jak się zdaje, upadać; od 8 do 21 Paźdzgnrnka, w ciągu 14 dni zachorowało w ogóle 888, z których umarło 472. W powiatach tęg Gubernii, choroba rozwija się w ogólnosci dasye powoli; we wszystkich nawiedzonych cholera siedmiu powiatach, od jej zjawienia się do 21 Paźdzgnrnka, zachorowało 660, z których umarło 316.

W Gubernii Simbirskieg, w miastach Simbirsku i Stawropolu, choroba ustaje; w ogólnosci od początku epidemii do 22 Paźdzgnrnka: w Simbirsku zachorowało 79, umarło 45, a w powiatach zachorowało 998, umarło 564, w ogóle zaś zachorowało 1,077, umarło 609.

W Gubernii Saratowskiej, epidemia całkiem ustala w samym Saratowie i we wszystkich miastach powiatowych; w powiatach zaś jeszcze się trzyma, ale po większej części w słabym stopniu. W ogólnosci w tęg Gubernii, od czasu ukazania się choroby do 21 Paźdzgnrnka, zachorowało 18,934, z których umarło 9,194.

W Gubernii Penzeńskiej epidemia ma się ku końcowi; od jej początku do 18 Paźdzgnrnka: w Penzie zachorowało 109, umarło 86, w Gubernii zachorowało 1,942, umarło 712, w ogóle zaś zachorowało 2,051, umarło 798.

W Tambowie cholera trwa jak przedtém w słabym stopniu; od 5 do 21 Paźdzgnrnka umarło w ogóle 153, a od początku epidemii do 21 Paźdzgnrnka umarło: w Tambowie 282, w powiatach zaś 1,136, w ogóle 1,418.

W Gubernii Woroneżkiej epidemia zbliża się już ku końcowi. W całej Gubernii, prócz samego Woroneża, od zjawienia się epidemii do 14 Paźdzgnrnka zachorowało 8,398, z których umarło 3,329.

W Gubernii Orłowskiej epidemia trwa jeszcze ze znaczną silą; w samém mieście Gubernialném do 20 Paźdzgnrnka umierało na dobę po 20 i więcej osób. Od początku epidemii do 20 Paźdzgnrnka: w Orle zachorowało 1,715, umarło 830; w powiatach zachorowało 3,772, umarło 1,518, a w ogóle zachorowało 5,487, umarło 2,348.

W Gubernii Kurskiej choroba w niektórych mjejsach ustala, w niektórych zaś trwa jeszcze, ale już w słabszym stopniu. W ogóle od początku epidemii do 16 Paźdzgnrnka, w całej Kurskiej Gubernii zachorowało w ogóle 6,866, umarło 2,860.

W Gubernii Ekaterynostawskiej, epidemia w drugiej połowie Września zdawała się blisko ustania, jednakże potem w niektórych mjejsach znówu się wzmoęła. Od początku epidemii do 8-go Paźdzgnrnka: w Ekaterynostawiu zachorowało 120, umarło 23; w powiatach zachorowało 9,120, umarło 2,810; w ogóle zachorowało 9,240, umarło 2,833.

W mieście Kerczu cholera od 4 Paźdzgnrnka zupełnie ustala; przez cały czas trwania epidemii zachorowało 471, z których umarło 225.

W Gubernii Poltawskiej, Czernihowskiej, Tulskiej i Nięgorodskiej epidemia działa dotąd bardzo słabo; w Gubernii zaś Nowogorodkiej, Riazanńskiej, Wiackiej, Charłkowskiej i Podolskiej, nowych cholerycznych zdarzeń nie było.

Podług ostatnich wiadomości choroba zjawila się jeszcze:

1) Dnia 9 Paźdzgnrnka w m. Kaludze, gdzie w ciągu pierwszego tygodnia zachorowało 7, z których umarło 5.

2) Dnia 20 Paźdzgnrnka, w Mińskiej Gubernii w mieście Reczycy; w przeciągu pierwszych trzech dni z liczby czterech dotkniętych cholera umarło trzech.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 11 Нонбра.

Король принималъ вчера въ аудіенціи капитана Пажъ, начальника французской эскадры на Индійскомъ морѣ, а вчера проѣзжалъ чрезъ Парижъ въ Фонтенебло.

— Во всѣхъ журналахъ описываютъ смерть гна Брессона. Сообщаемъ замѣчанія изъ *Journal des Débats*: Не много подробностей узнали мы о плачевномъ

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

FRANCYA.

Paryż, 11 listopada.

Król udzielał onegdaj posłuchanie Kapitanowi Page, dowódcy floty francuskiej na morzu Indyjskiem, wczoraj zaś, przejeżdżał przez Paryż do Fontainebleau.

— Wszystkie dzienniki zajmują się opisem zgonu Hr. Bresson. Przytoczymy tu uwagi *Journal des Débats*: „Nie wiele dowiedzieliśmy się szczegółów o okropnym wypadku,

пронесшества, которое лишило Францію одного изъ доблестнѣйшихъ сыновъ ея, а правительство, одного изъ искуснѣйшихъ посланниковъ и слугъ Короля, семейство же, сына, брата и супруга, которымъ оно могло по всякомъ случаѣ гордиться. Достоверно однако же, что онъ самъ себя лишилъ жизни. Что же было причиною этой несчастной рѣшимости? Знвшіе гр. Брессона, тѣ, которымъ извѣстно было, какъ горячо любилъ онъ своего почтеннаго родителя и достойную супругу, тѣ, наконецъ, которые были очевидцами преданности его своимъ обязанностямъ, помнятъ вѣроятно, что онъ, нѣсколько лѣтъ тому, былъ боленъ воспаленіемъ мозга, угрожавшимъ ему смертію. По выздоровленіи страдалъ онъ частыми приливами крови въ головѣ, что неоднократно описывалъ онъ въ своихъ письмахъ. Полагали, что время облегчить его страданія, но случилось напротивъ того. 31-го Октября гр. Брессонъ былъ принятъ Королемъ Неаполитанскимъ въ торжественной аудіенціи. Е. В. принцъ графа весьма милостиво. На другой день, посланникъ написалъ въ своемъ кабинетѣ депеши о сдѣланномъ ему приемѣ, а вечеромъ поѣхалъ въ театръ Санъ Карло, откуда, около полуночи возвратился въ свой дворецъ и сейчасъ легъ въ постель. Кажется, что къ разсвѣту почувствовалъ онъ сильный жаръ, всталъ съ постели, взялъ бритву и возлѣ камина перерѣзалъ себѣ горло. Звукъ падающаго тѣла разбудилъ графиню Брессонъ, которая поспѣшила въ комнату своего мужа и пашла его обливать кровію. Можно вообразить себѣ ужасную горестъ графини. Всякое пособіе было бесполезно; графъ уже не жилъ. Графиня Брессонъ отъѣзжаетъ изъ Неаполя 6 Ноября, и на пароходѣ *Magellan* отвезетъ тѣло своего супруга во Францію.

— Говорятъ, что кабинетъ постановилъ возвести въ званіе перовъ нѣкоторыхъ изъ депутатовъ, которые не были избраны на послѣднихъ выборахъ.

— Съ Мадагаскаромъ восстановлены дружескія наши отношенія; партія предводительствуемая наследнымъ принцемъ Ова, отнеслась къ адмиралу Сесиль съ просьбою, чтобы торговля приняла прежнюю дѣятельность. Адмиралъ немедленно отправилъ съ острова Бурбона въ Таматаву корабль, съ Европейскими произведеніями.

— Въ Брестъ пришелъ 3-го с. м. фрегатъ изъ Отагити, съ 504 чел. экипажа и 95 пассажирами. 31-го Мая, при отплытіи этого фрегата, при Отагити находились 6 французскихъ судовъ. Положеніе дѣлъ на этомъ островѣ весьма удовлетворительно: Французское начальство оказывало всевозможное уваженіе Королевѣ Помарѣ; постройка укрѣпленій приостановлена, и Королева оказывала признательность за благородное обхожденіе съ нею. Говорятъ, что до 50,000 фран. стоило, чтобы склонить Королеву къ возвращенію на островъ Отагити.

— Въ Парижѣ учрежденъ комитетъ для наблюденія за появленіемъ холеры въ городскихъ больницахъ.

12 Ноября.

Король возвратился вчера вечеромъ изъ Фонтенбло. Когда Его Величество вышелъ изъ вагона, чтобы сѣсть въ карету, послышался пистолетный выстрѣлъ. По произведенному слѣдствію оказалось, что служитель, переносившій вещи изъ вагона въ карету, уронилъ пистолетъ одного изъ офицеровъ; причемъ произошелъ выстрѣлъ и пуля пролетѣла въ противномъ направленіи отъ мѣста, на которомъ стоялъ Король. Его Величество немедленно отправился въ Сенъ-Клу.

— Въ кабинетѣ большое движеніе. Въ одномъ засѣданіи его, подъ предѣлательствомъ Короля, разсуждали очень жарко о вопросѣ вмѣшательства или невмѣшательства въ Швейцарскія дѣла. Два министра предложили немедленное вооруженное вмѣшательство въ пользу Зондербунда, но самъ Король требовалъ отсрочки. Сколько онъ ни опасается революціоннаго возстанія въ такомъ близкомъ сосѣдствѣ, но отнюдь не хочетъ торопиться вмѣшательствомъ, а по примѣру Австріи, которой часто были обязаны сохраненіемъ спокойствія и порядка въ Европѣ, намѣренъ ограничиться предварительно нѣкоторыми вооруженіями въ четырехъ пограничныхъ крѣпостяхъ вдоль Юры. Въ слѣдствіе этого, къ французскому посланнику въ Швейцаріи, Г. Буа-ле-Контю, былъ посланъ курьеръ съ депешами, въ которыхъ сообщаютъ ему, что Франція должна ограничить свое вмѣшательство демонстраціею. Впрочемъ, эти депеши будутъ сообщены, какъ слышно, не Форорту, а только агентамъ Зондербунда.

który pozbawił Francją jednego z jej najznakomitszych synów, rząd jednego z najczynniejszych Posłów i sług Królewskich, czeigodną zaś rodzinę, syna, brata i małżonka, którym, pod każdym względem, chlubić się mogła. Jest jednak rzeczą pewną, że sam sobie odebrał życie. Jakież był powód tak smutnego postanowienia? Ci, którzy znali Hr. Bresson, ci, którym wiadomo było, jak czule kochał swego szanownego ojca i najgodniejszą małżonkę; ci zresztą, którzy świadkami byli jego zamiłowania obowiązków swoich, zechcą sobie przypomnieć, że już przed kilku laty chorował na zapalenie mózgu, które zagrażało mu śmiercią. Od powrotu do zdrowia, cierpiał często uderzenie krwi do głowy, na co się kilkakrotnie w listach swoich skarżał. Spodziewano się, że czas przyniesie mu ulgę; stało się jednak przeciwnie. Hr. Bresson miał 31 października uroczyste posłuchanie u Króla Neapolitańskiego, który nader łaskawie go przyjął. Nazajutrz pracował w swoim gabinecie i napisał depeszę o swoim przyjęciu. Wieczorem, udał się do teatru San Carlo, skąd około północy wrócił do swego pałacu i natychmiast się położył. Zdaje się, że przy końcu nocy dostał gwałtownej gorączki; wstał bowiem, wziął brzytwę i przy kominku poderznął sobie gardło. Odgłos upadającego ciała obudził Hrabinę Bresson; pośpieszyła do pokoju małżonka i zastała go krwią oblanego. Można sobie wyobrazić jej boleść! Wszelka pomoc okazała się płonną, Hrabia bowiem już nie żył. Hrabina Bresson opuszcza Neapol 6 listopada, i parostatkiem *Magellan* odwiezie ciało małżonka swego do Francji.

— Mówią, że Ministrowie postanowili mianować kilku Parów, z grona tych deputowanych, którzy nie utrzymali się na ostatnich wyborach.

— Nasze stosunki z Madagaskarem, przywrócone zostały na stopę przyjacielską. Stronictwo, na którego czele znajduje się następca tronu, Xiążę Owa, wysłało listy do Admirala Cécile, z prośbą, aby stosunki handlowe mogły być znnowu ożywione. Admiral wysłał natychmiast z wyspy Burbon statek do Tomatawy, z płodami Europejskimi.

— Do Brest przybyła, 4-go b. m., fregata z Otahiti, mająca na swym pokładzie 504 ludzi, należących do załogi, i 95 podróżnych. W dniu 31-m maja, kiedy rewozna fregata odplyła, znajdowało się w Otahiti sześć wojennych statków francuzkich. Stan rzeczy na tej wyspie był nader zaspokajający; władze francuzkie okazywały największe uszanowanie Królowej Pomareh; zawieszono ludową warowni, a Królowa dawała dowody wdzięczności, za to szlachetne z nią obchodzenie się. Mówią, że sklonienie Królowej do powrotu na wyspę Otahiti miało kosztować 50,000 franków.

— Mianowana została kommissya, mająca czuwać nad okazaniem się cholery w szpitalach Paryżkich.

Dnia 12 listopada.

Król, wrócił wczoraj wieczorem z Fontainebleau. W chwili, gdy przesiadał z parowozu do swego pojazdu, usłyszano wystrzał pistoletowy. Po uczynionem śledztwie, przekonano się, że służący, przenosząc rzeczy z parowozu do pojazdu, upuścił pistolet jednego z oficerów, który natychmiast wystrzelił, lecz kula poszła w przeciwnym kierunku od miejsca, gdzie się Król znajdował. Monarcha odjechał natychmiast do St. Cloud.

— Wielki ruch w gabinecie naszym. Na jednem z ostatnich posiedzeń, pod przewodnictwem samego Króla, roztrząsano z zapalem kwestyą wdania się lub nie wdania w sprawę Szwajcarskie. Dwaj Ministrowie doradzali niezwłóczną interwencją na korzyść Oddzielnj Ligi, ale sam Król oświadczył się za zwłoką. Jakkolwiek bowiem lęka się rewolucyjnego poruszenia w tak blizkiem sąsiedztwie, jednakże nie chce zgoła śpieszyć z interwencją, i na wzór Austrii, której już nie raz Europa winna była zachowanie pokoju i porządku, ma zamiar ograniczyć się tymczasem postawieniem na stopie zbrojnej czterech pogranicznych twierdz w dół Jury. W skutek tego, do francuzkiego Posła w Szwajcaryi, Bois-le-Comte, został wysłany goniec z depeszami, zawierającymi postanowienie Rządu, że wdanie się Francji w sprawę Szwajcarskie ogranicza się samą demonstracją. Zresztą, depesze te będą udzielone, jak słyhać, nie Rządzącemu Kantonowi, ale tylko agentom Oddzielnj Ligi.

— Говорятъ о нотѣ, которую главныя европейскія державы отправятъ къ Бернскому правительству съ объявленіемъ, въ видѣ ультиматума (или крайняго условія), что первый пушечный выстрѣлъ противъ Зондербунда будетъ сигналомъ къ немедленному вмѣшательству сихъ державъ. Къ этому прибавляютъ, что вопросъ о Іезуитахъ будетъ предоставленъ на рѣшеніе Папы.

— Въ послѣднихъ числахъ прибыло сюда нѣсколько молодыхъ людей знатнѣйшихъ дворянскихъ семей, кои воспитывались въ Фрейбургѣ у Іезуитовъ.

— Испанскій артистъ Мираль, высланный изъ Мадрита, прибылъ въ Марсель, въ сопровожденіи одного офицера и жандарма, коимъ поручено передать его испанскому консулу, при предписаніи министерства.

— Новая пьеса Евгения Сю „*Мартинъ и Валбоисъ*“, передѣланная изъ романа „*Мартинъ Поддубышъ*“, пала. Съ начала втораго дѣйствія постоянно свистали.

14 Ноября.

Третьяго дня, Его Величество Король опять пріѣхалъ въ Парижъ и присутствовалъ въ совѣтъ министровъ; послѣ чего принималъ членовъ дипломатическаго корпуса и многихъ знатныхъ особъ, представлявшихъ по случаю избѣжанія опасности при возвращеніи изъ Фонтенбло. По желанію Королевы совершено было вчера во всѣхъ церквахъ благодарственное молебствіе, за сохраненіе жизни Короля, хотя вообще извѣстно, что пистолетъ выстрѣлилъ случайно.

— Герцогиня Омальская, отправилась съ сыномъ своимъ принцемъ Конде, и съ многочисленною свитою, изъ Тулона въ Алжиръ, куда имѣла прибыть на другой день по-полудни. На пути своемъ, герцогиня не приняла нигдѣ приготовленныхъ празднествъ; въ Тулонѣ, Ея Высочество раздала щедрую милостыню.

— Третьяго дня вспыхнулъ пожаръ въ подвалахъ Луврской галереи, соединяющей Лувръ съ Тюльери, но вскорѣ былъ погашенъ. Если бы не поспѣвшая помощь, галерея эта, вмѣщающая въ себя образцы изящныхъ искусствъ, могла содѣлаться жертвою пламени.

Англія.

Лондонъ 10 Ноября.

Король и Королева Бельгійскіе, 12 с. м. придутъ въ Дувръ, и отираются въ Виндзоръ.

— Въ Виндсорѣ праздновали вчера седьмую годовщину рожденія принца Валлійскаго. Въ полкахъ пѣшей и конной гвардіи былъ обычный военный парадъ.

— Вчера было засѣданіе кабинета въ министерствѣ внутреннихъ дѣлъ, въ коемъ присутствовали всѣ министры.

— Въ журналахъ партіи Тори пишутъ о возникшемъ въ кабинетѣ недоразумѣніи. Утверждаютъ, что гр. Грей и зять его сэръ Чарльсъ Вудъ намѣрены выйти изъ кабинета.

— Въ письмѣ напечатанномъ въ *Times*, утверждаютъ, что Папа, по представленію Короля Людовика Филиппа, не согласился на расторженіе брака Королевы Изабеллы. — Въ письмѣ изъ Мадрита, напечатанномъ въ той же газетѣ сказано, что испанскіе министры стремятся къ тому, чтобы возстановить весь эдиктъ испанскаго двора, и такимъ образомъ держать въ отдаленіи отъ Королевы лицъ, непріятныхъ для нынѣшняго правительства.

— Генералъ-губернаторъ Индіи, графъ Дальгузи, отправился вчера въ Александрію.

— Изъ Ливерпуля уведомляютъ, что денежный кризисъ не только страшенъ для коммерческихъ дѣлъ въ сѣверной Англіи, но ощущающъ и для дворянства. Недавно, г-нъ Кампбелъ д'Исей, близкій родственникъ герцога Аржильскаго, въ слѣдствіе разныхъ спекуляцій и роскошной жизни, потерялъ все имущество, и задолжалъ 660,000 фунт. стерлинговъ. Нѣсколько другихъ знатнѣйшихъ землевладѣльцевъ изъ числа высшаго дворянства, послѣдовали сему же примѣру.

— Въ журналахъ, по обыкновенію, сообщаютъ о новыхъ банкротствахъ.

— Въ полученныхъ въ Лондонѣ письмахъ изъ Веракруса, упоминаютъ о распространившейся тамъ мол-

— Зъ другіей стороны мѣняютъ ту много о взаимной нотѣ, которую главныя державы Европы маю подать до рѣшенія Бернскаго ультиматума въ способѣ ультиматума (или послѣдняго условія), что первый пушечный выстрѣлъ противъ Зондербунда будетъ сигналомъ къ немедленному вмѣшательству сихъ державъ. Къ этому прибавляютъ, что вопросъ о Іезуитахъ будетъ предоставленъ на рѣшеніе Папы.

— Въ послѣднихъ числахъ прибыло сюда нѣсколько молодыхъ людей знатнѣйшихъ дворянскихъ семей, кои воспитывались въ Фрейбургѣ у Іезуитовъ.

— Испанскій артистъ Мираль, который былъ пойманъ и вывезенъ изъ Мадрита, прибылъ въ Марсель, въ сопровожденіи одного офицера и жандарма, коимъ поручено передать его испанскому консулу, при предписаніи министерства.

— Новая пьеса Евгения Сю „*Мартинъ и Валбоисъ*“, написанная изъ романа „*Мартинъ Поддубышъ*“, пала. Съ начала втораго акта ciąгліе гвиздано.

Дня 13 listopada

Онегда знову зѣждзавъ Крѳл до Парыжа на радѣ Министровъ, почѣмъ прызймовавъ повшнзаваня дызломатѳвъ и wszelkыchъ znakomыchъ osѳbъ, z powodu, że przy powrѳcie z Fontainebleau szczęszliwie uniknъł przyпадku. Wczorazъ takъ, na żądanie Kрѳlowej, odbyło się po wszыskыchъ kościolachъ dziękczynne nabożeństwo za ocalenie Monarchy; lubo wiadomo powszechnie, że pистoletъ przypadkiemъ wystrzelіł.

— Xięzna Aumale udała się 9 b. m. z synemъ swoimъ, Xięciemъ Condę i liczнымъ орszakіемъ z Tulonu do Algieru, gdzie miała stanъć nazajutrzъ z południa. Xięzna, w ciągu całej podrѳży z Tulonu nie przyjeżdża żadnych uroczыstosці, a w Tulonie szczodre rozdala jałmużny.

— Zавечоразъ wybuchł ogіenъ w piwnicachъ galeryi Luwru, łączącejъ tenъ pałacъ zъ Tuileryami; wkrѳtce go jednakъ ugaszono. Gdyby nie szpieszna pomoc, galerya pomieniona, zawierającъ arcydzіelna sztukъ pięknыchъ, byłaby się stala pastwą plomieni.

Англія.

Лондонъ 10 listopada.

Крѳл и Крѳлова Белгысесы сподзеваны сѳ 12-го w Дуврзе, жѳдъ udadzъ się do Windsoru.

— W Windsorze obchodzono wczorazъ siѳdmъ rocznicę urodzynъ Xięcia Walii. Pѳtkи gwardyi pieszej i konnej odbywały zwykłą paradę wojskowъ.

— Wczorazъ odbywała się rada gabinetowa w ministerstwie sprawъ wewnętrznychъ, na której znajdowali się wszыscy Ministrowie.

— Dzienniki Torysowskie mѳwiъ o zasztemъ nieporozumieniu w gabinecie. Utrzymują, że Hr. Grey i szwagierъ jego Sir Charles Wood, mają zamiarъ opuścić ministerstwo.

— Paryżski korespondentъ gazety *Times* twierdzi, że Papieżъ na przedstawienie Kрѳla Ludwika Filipa nie zezwoliłъ na rozwѳdъ Kрѳlowej Izabelli. Madrycki korespondentъ teje gazety daje do zrozumienia, że Ministrowie hiszpańscy dъżъ do tego, aby przywrѳcić całą etykietę staro-hiszpańskiego dworu, i tymъ sposobemъ trzymać zdalъ od Kрѳlowej, хочъce się do niej, a nieprzyjemne dla teraźniejszego rządu osoby.

— Hr. Dalhousie, Jeneralny Gubernatorъ Indyi odpłynъł wczorazъ do Alexandryi.

— Donosъżъ zъ Liverpool, że przesilenie piędzъżne nie tylko dotyka stanъ kupiecki w pѳłnocnejъ Anglii, ale jużъ nawet i szlachta zaczyna skutѳwъ jego doznawać. Niedawno bowiem bliżki krewny Xięcia Argyle, P. Campbel d'Islay, w skutku rozmaitychъ spekulacyi i wystawnego życia, ogłosіłъ się bankrutemъ i pozostał dłużnymъ 600,000 фунт. szter. Kilku innychъ znakomыchъ własciелci gruntowychъ, z pomiedzyъ wyższejъ szlachty, poszło za tymъże przykłademъ.

— Pisma czasowe donosъżъ, jakъ zwykłe od niejakiego czasu, o nowychъ upadłosціachъ.

— Listy nadeszły do Londynu zъ Veracruz, wspominającъ o wieści, jaka tamъ obieгала, że Jeneralowie Meksykańscy

въ, будто бы мексиканскіе генералы Парадесъ и Буэстаменте условились съ нѣкоторыми другими лицами, пользующимся вліяніемъ въ Мексикѣ, вызвать на престолъ чужестраннаго принца, съ цѣлію установить новый порядокъ вещей и обезпечить для государства миръ и благосостояніе. По другимъ слухамъ, генералъ Альварезъ снесшись съ мексиканскимъ губернаторомъ Пуэблы, приказалъ арестовать Сантану и разстрѣлять безъ всякаго суда.

12 Ноября.

Парламентъ отсроченъ былъ вчера съ обычнаго церемоніею по 13-е ч. с. м., котораго приступить къ своимъ занятіямъ.

— Третьяго дня происходило торжественное вступленіе въ должность вновь избраннаго Лондонскаго лорда-мера. По существующему обычаю, новый лордъ-меръ имѣлъ торжественный въездъ въ Вестминстеръ; потомъ давалъ онъ въ Гильдгаллѣ большой обѣдъ, во время котораго съ правой стороны хозяина сидѣлъ французскій посланникъ, герцогъ Броли. За столомъ, послѣ обычныхъ тостовъ въ честь Королевы, хозяинъ предложилъ тостъ, при которомъ изъяснилъ надежду, что миръ и согласіе съ Франціею продолжатся на многие годы; на это отвѣчалъ герцогъ Броли, что Франція также желаетъ мира и постояннаго благосостоянія Англій.

— Въ *M. Post* сообщаютъ, что администраторъ Павловскаго прихода, Г. Чироль, вмѣстѣ со своею женою и матерью, принятъ былъ вчера въ среду католической церкви епископомъ Виссманомъ, въ присутствіи многимъ католическихъ духовныхъ лицъ.

— Изъ Ирландіи снова сообщаютъ объ умерщвленіи Г. Макона, который въ собственномъ своемъ домѣ былъ застрѣленъ. Его имѣніе, улучшеніемъ котораго онъ безпрестанно занимался, доставляло ему 10,000 фунт. стерл. дохода. Настоящее положеніе многихъ частей Ирландіи, можно назвать военнымъ положеніемъ между сельскими арендаторами и землевладельцами. Ирландскому правительству ничего болѣе не остается дѣлать, какъ прекратить актъ *habeas corpus*. Даже репелеры и ультра-патріоты готовы содѣйствовать правительству въ столь рѣшительной мѣрѣ. 2-го Ноября происходило въ Дублинѣ общее собраніе ирландскихъ членовъ парламента, съ цѣлію обратить вниманіе правительства, чтобы оно тотчасъ послѣ открытія парламента, занялось положеніемъ Ирландіи.

Бельгія.

Брюссель, 12 Ноября.

Палата представителей избрала въ президенты свои г-на Лидса, 80 голосами противъ 14, а вице-президентами, Гг. Берхегена и Дельфосса. Оба они имѣли въ свою пользу по 52 голоса изъ 94.

— Сенатъ почти единодушно избралъ президентомъ своимъ г-на Ширваля, а вице-президентами, графа Видена и Г. Дюмонъ-Дюмортье.

Нидерланды.

Гага, 2 Ноября.

Король принималъ вчера депутацію обѣихъ палатъ, поднесшую Его Величеству адресъ на тронную рѣчь. При этомъ Король изъяснилъ депутатамъ полную надежду, что въ нынѣшнее засѣданіе генеральныхъ штатовъ, утверждены будутъ постановленія, клонящіяся къ упроченію благосостоянія края.

Швейцарія.

Кантонъ Бернскій, 9 Ноября.

Сейчасъ получено здѣсь извѣстіе, что „западная армія“ (жители Ваадга), подъ начальствомъ Рилль-Констана, безъ сопротивленія заняли нѣкоторые мѣста въ Фрейбургскомъ Кантонѣ; восточнымъ корпусомъ командуетъ генералъ Буркардтъ изъ Базеля, промѣнявшій свой прежній консервативный образъ мыслей на рѣшительно-либеральный. Генералъ Дюфуръ остается въ наблюдательномъ положеніи въ своей главной квартирѣ. Все школы закрыты и вся Швейцарія представляетъ теперь обширный военный лагерь. Полагаютъ, что медлительность при началіи войны происходитъ отъ того, что, 7-го или 8-го Ноя-

Paredes i Bustamente, porozумieli się z kilku innymi osobami, mającemi wpływ w Mexyku, względem powołania na tron obcego Xięcia, końcem ustanowienia nowego stanu rzeczy i zapewnienia pokoju i pomysłowości krajowej. Według innych wieści, Jenerał Alvarez, w porozumieniu z mexykańskim Gubernatorem Puebli, kazał Santanę aresztować i rozstrzelać, bez żadnej innej formy processu.

Дня 12 listopada.

Wczoraj parlament odroczonej został ze zwykłymi obrzędami do 18-go b. m., na który-to dzień już rzeczywiście zwołany będzie.

— Onegdaj odbywała się doroczna uroczystość obejmowania władzy przez nowo wybranego Lorda-Mera miasta Londynu. Lord-Mer odbył naprzód wielki wjazd procesyjny do Westminsteru, a następnie dawał biesiadę w Guildhall, której sam przewodniczył, mając po swęj prawej stronie Posła francuzkiego, Xięcia Broglie. Śród uczty, po zwykłych toastach za zdrowie Królowej, wniósł gospodarz toast, w którym wynurzył nadzieję, że pokój, a nadewszystko dobre porozumienie z Francją, długo jeszcze potrwać; na to odrzekł Xiążę Broglie, że równie i Francya pragnie pokoju i życzy ciągłej pomysłowości Anglii.

— *Morning-Post* donosi, że administrator parafii św. Pawła, P. Chirol, wraz z żoną i matką swoją, przyjęty został onegdaj na łono kościoła katolickiego przez Biskupa Wisemana, w asystencji wielu duchownych katolickich.

— Z Irlandyi donoszą znowu o zamordowaniu P. Makon, który we własnych dobrach swoich zastrzelony został. Dobra te, których się ulepszeniem bezprześcannie zajmował, przynosiły mu 10,000 f. szt. dochodu. Teraźniejszy stan wielu części Irlandyi, jest, można powiedzieć, stanem wojny między wiejskimi dzierżawcami a właścicielami dóbr. Rządowi Irlandzkiemu nie pozostaje innego środka, jak zawiesić akt *habeas corpus*. Nawet Repealiści i ultra-patryoci Irlandzcy, gotowi są wspierać rząd w tak stanowczym kroku. Dnia 2 listopada odbyło się w Dublinie ogólne zgromadzenie irlandzkich członków parlamentu, w celu wezwania rządu, aby natychmiast po otwarciu parlamentu zajął się położeniem Irlandyi.

Веліа.

Bruxella, 13 listopada.

Izba Reprezentantów obrala Prezesem swoim P. Liedts, większością 80 głosów przeciw 14, a Wice-Prezesami P. Verhaegen i Delfosse. Оба ci ostatni mieli po 52 głosów z 94.

— Senat, prawie jednomyślnie obral Prezesem swoim P. Schierval, a Wice-Prezesami: Hr. Tilain XIII i P. Dumon Dumortier.

Нидерланды.

Гага, 2 listopada.

W dniu wczorajszym przyjmował Król deputacya obu Izb stanów powszechnych, odebrał od niej adres na mowę od tronu i rzekł jej, że pokłada najzupelniejszą nadzieję, iż na tegorocznem posiedzeniu Stanów Powszechnych uchwalone będą prawa, mające na celu utwierdzenie pomysłowości całego kraju.

Свајцарыя.

Kanton Berneński, 9 listopada.

W tej chwili otrzymano tu wiadomość, że „zachodnia армія“ (mieszkańcy Waatlandyi) pod dowództwem Rillier-Constant, bez żadnego oporu zajęła niektóre miejsca w Kantonie Fryburg. Wschodnim korpusem dowodzi Jenerał Burkardt z Bazylei, który uprzedni zachowawczy swój sposób myślenia przemienił na stanowczo-liberalny. Jenerał Dufour zostaje na stanowisku obserwacyjnem w swojej głównej kwaterze. Wojska są w ciągłym ruchu; wszystkie szkoły zamknięte, i cała Свајцарыя przedstawia obecnie obraz obszernego wojennego obozu. Utrzymują, że dotychczasowa zwłoka w rozpoczęciu kroków wojennych pochodzi stąd, że d. 7 lub 8 listopada doręczona została

бря, обѣимъ партіямъ вручена была общая нота великихъ державъ, содержаніе которой хотя еще неизвѣстно, но которая, какъ думаютъ, требуетъ, чтобъ обѣ стороны примирились, не доходя до употребленія оружія; въ противномъ случаѣ, означенныя державы рѣшительно вмѣшаются въ дѣла Швейцаріи для прекращенія ея смуты.

Цюрихскій Кантонъ.

8-го Ноября, въ три часа утра, въ Цюрихѣ забили тревогу. Получили съ эстафетою извѣстіе, что съ половины втораго до трехъ часовъ видѣли, въ Цугскомъ Кантонѣ, огонь въ трехъ мѣстахъ, въ томъ числѣ и на Губель. Мостъ чрезъ Зиль былъ зажженъ, и сгорѣлъ за исключеніемъ трехъ арокъ. Близъ моста находились Аппенцельскіе стрѣлки; они сдѣлали нѣсколько выстрѣловъ, и говорятъ, что со стороны Цугцевъ было нѣсколько убитыхъ. Въ то же время слышны были здѣсь сильныя выстрѣлы Зондербунда, для призванія къ оружію ландштурма.

Луцернскій Кантонъ

Въ ночи съ 7-го на 8-е Ноября произошла небольшая стычка на границѣ Цюрихскаго и Цугскаго Кантоновъ. Цугцы хотѣли сжечь мостъ чрезъ Зиль, въ слѣдствіе чего Цюрихцы открыли, 7-го числа вечеромъ, артиллерійскій и ружейный огонь по мосту. Цугскія или скорѣе Швицскія войска отвѣчали на огонь, заставили непріятели отступитъ и зажгли мостъ. Пламя встревожило всѣ сосѣдніе кантоны. — Со стороны Цугцевъ не было ни убитыхъ, ни раненыхъ.

По новѣйшимъ извѣстіямъ изъ Швейцаріи, союзныя войска занявъ почти весь Фрейбургскій Кантона, 13-го Ноября, въ 3 часу по полуночи, ударили на самый городъ Фрейбургъ, который послѣ атаки, продолжавшейся нѣсколько часовъ, сдался на капитуляцію.

Италія.

Римъ, 4 Ноября.

Папа, пользуясь прекрасною погодою послѣднихъ октябрьскихъ дней, употребилъ ихъ для прогулокъ, во время которыхъ посѣтилъ разные зданія, заведенія и фабрики вѣчнаго града, оставляя повсюду щедрые дары для рабочихъ.

— Вчера прибылъ сюда лордъ Минто. Третьяго дня къ австрійскому посланнику прибыли изъ Вѣны два курьера, и утверждаютъ, что одинъ изъ нихъ привезъ отвѣтъ императора на собственноручное письмо Папы. Достоверно то, что графъ Лютцевъ былъ вчера на аудіенціи у кардинала статс-секретаря и у Его Святѣйшества, и замѣтили что при входѣ въ квиринальскій дворецъ онъ былъ весьма веселъ.

— Въ *Diario di Roma* опровергають упреки нѣкоторыхъ французскихъ журналовъ, будто бы оставленіе Австрійцами Феррары не послѣдовало донынѣ, потому что папское правительство по сему предмету объявило преувеличенныя требованія. Въ газетѣ этой въ заключеніе присовокупляютъ, что „возстановленіе *status quo*, нарушеніе коего вызвало протестацію кардинала легата Чиакки, не можетъ быть почитаемо преувеличеннымъ требованіемъ, а потому медленность въ очищеніи Феррары, не лзя относить къ винѣ папскаго правительства.

— Въ газетѣ *Vilancia* сообщаютъ, что англійскій кабинетъ протестовалъ противъ присоединенія Луккаскаго герцогства къ герцогству Тосканскому.

Флоренція, 23 Октября.

Великій герцогъ Тосканскій прибылъ сюда обратно изъ Лукки, вмѣстѣ съ своею супругою.

— Члены учрежденной въ Луккѣ правительственной комисіи — Марквизъ Маццароза и подполковникъ Гиниджи, подали въ отставку.

— Весь италіанскій народъ, относительно единства своего языка, состоитъ изъ 25½ миліоновъ народонаселенія. Изъ сего числа, 6 миліоновъ принадлежатъ чужестраннымъ державамъ, а именно: 5 миліоновъ, въ королевствѣ Ломбардо-Венеціанскомъ, — Австріи; 350,000 по большей части въ Корсицѣ, — Франціи; 128,000, на островѣ Мальтѣ и близъ лежащихъ островкахъ, — Англій; 123,000, въ Тессинскомъ кантонѣ, — Швейцаріи; изъ остальныхъ 19½ миліоновъ независимаго народонаселенія, населяющаго 4,790 квадратныхъ миль, приходится: 8,400,000 на Неаполитан-

обудвѣмъ странамъ зборова нота великихъ мочарствъ, трѣсъ которѣй не jest jeszcze wiadoma; ale która, jak sądzą, wymaga, aby obie strony pojednały się nawzajem, bez użycia oręża; oraz oświadcza, że w razie przeciwnym, rzeczono mocarstwa stanowczo wdadzą się w sprawę Związku dla położenia tamy zaburzeniom wewnętrznym.

Kanton Zürich.

Дня 8 listopada, o godzinie 3 éj rano, uderzono w Zürich na trwoгę, a to w skutek otrzymanej przez sztafetę wiadomości, że już od pół do drugiej godziny widziano w Kantonie Zug ogień w trzech miejscach, a między innemi i na górze Hubel. Także most na rzece Sihl został zapalony i zgorzał całkiem, wyjąwszy trzy arkady. Niedaleko mostu stali strzelcy z Appenzel, którzy dali kilka wystrzałów do podpalających, i powiadają, że ze strony mieszkańców Kantonu Zug kilku zostało zabitych. W tymże czasie dały się słyszeć sygnałowe wystrzały Oddzielnej Ligi, dające hasło milicyi, aby stawała do broni.

Kanton Lucerny.

W nocy z 7 na 8 listopada zaszła niewielka potyczka na granicy Zürich i Zug. Obywatele Kantonu Zug chcieli spalić most na rzece Sihl, w skutek czego mieszkańcy Zürich rozpoczęli d. 7 listopada wieczorem ogień z dział i ręcznej broni w kierunku mostu. Wojska Kantonu Zug, albo raczej Szwycy, rozpoczęwszy wzajemny ogień, zmusiły nieprzyjaciela do cofnięcia się i most zapadł. Płomień ten rozniósł popiół po wszystkich Kantonach. Ze strony mieszkańców Kantonu Zug nikt nie był zabitym ani ranionym.

Podług najnowszych wiadomości ze Szwajcaryi, wojska Związkowe zajęwszy cały prawie Kanton Fryburgski, od strony Kantonu Waadtlandyi, d. 3 listopada o godzinie 3-éj rano, uderzyły na samo miasto Fryborg, które po kilkogodzinnym szturmie, poddało się przez kapitulacyą.

Włosны.

Рzym, 4 Ustopada.

Папѣзъ користаясь зъ остатнихъ пѣкныхъ дни Паждзиерниковыхъ, уытъ ихъ на прегахдзкн, в чзасн которыхъ звнелднз рѣзне гмахъ, заклады и фабрыкн вѣчезнего гроду, zostawując wszędzie hojne dary dla robotników.

— Lord Minto przybył tu wczoraj. Onegdajszej nocy, Posel austriacki otrzymał dwóch gońców z Wiednia, i glosząc, że jeden z nich przywiózł odpowiedź Cesarza na list własnoręczny Papieża. To pewna, że Hr. Lützow miał wczoraj posłuchanie u Kardynała Sekretarza Stanu i u Ojca św., i uważano, że wchodził do Kwirynału z twarzą nader wesołą.

— *Diario di Roma* zbija twierdzenie niektórych francuzkich dzienników, iż opuszczenie przez Austriaków Ferrary, dla tego tylko nie nastąpiło dotąd, iż rząd Papieżki w tym przedmiocie przesadzone położył żądania. *Diario di Roma* dodaje w końcu, iż przywrócenie *status quo*, którego naruszenie wywołało protestacyą Kardynała-Legata *Ci. celi*, nie jest żadnem przesadzonym żądaniem, a zatem zwłoka ewakuacyi Ferrary, nie może być przypisywana bynajmniej winie Papieżkiego rządu.

— Dz. *Vilancia* donosi, że gabinet angielski protestował przeciw wcieleniu Xięstwa Lukki, do W. Xięstwa Toskańskiego.

Florenцыа, 30 października.

Wielki Xiążę Toskański powrócił tu z dostojną rodziną swoją z Lukki.

— Członkowie ustanowionej w Lukka Kommissyi Rządowej: Marg. *Mazzarosa* i Podpółkownik *Guinigi*, podali się do dymissyi.

— Cały naród włoski, uważany pod względem swojej spólności językowej, liczy 25 i pół miliona ludności. Ztąd 6 milionów należy do państw obcych, jako to: 5 mil. w Lombardzko-Weneckiem Królestwie, do Austrii; 350,000 po większej części w Korsyce, do Francyi; 128,000 na wyspie Malcie i przyległych wysepkach, do Anglii; 123,000 głównie w Kantonie Tessyńskim do Szwajcaryi; z reszty 19½ miliona niepodległej ludności, zamieszkującej 4,790 mil kwadratowych, przypada 8,400,000 na Królestwo Neapolitańskie; 5 milionów na Sardynią; 2,250,600 na Państwo Kościelne; 1,600,000 na Toskanię; 510,000 na

кое королевство; 5,000,000 на Сардинию; 2,250,600 на церковную область; 1,600,000 на Тоскану; 540,000 на Парму; 516,000 на Модену; 186,000 на Лукку; 8,600 на Сань-Марино.

Испания.

Мадридъ, 30 Октября.

Королева, постановлениемъ отъ вчерашняго числа, назначила генерала Кастаньосу, герцога Байленъ, главнымъ начальникомъ своей стражи, на мѣсто фельд-маршала Кордовы, коему Е. В. изъявляетъ свое благоволеніе. Другимъ постановлениемъ, герцога Мирафлоресъ назначенъ губернаторомъ дворца.

— Говорятъ, что еще предъ открытіемъ засѣданій кортесовъ произойдутъ церемонны въ кабинетѣ. Депутаты начинаютъ съезжаться.

— Поговариваютъ, что господствующая нынѣ при дворѣ партія, составила проектъ отпрать юную Королеву, по совѣту врачей, въ Италию, и учредить на время ея отсутствія, регенцію, состоящую изъ герцогини Монпансе, Королевы Христины и герцога Валенсія (Нарваэза).

— Донынѣ юная Королева являлась всеародно въ сопровожденіи только немногихъ придворныхъ служителей; нынѣ же, при всякомъ выѣздѣ изъ замка, окружаютъ Ея Величество солдаты. Изъ сомнѣній, что примиреніе Королевы съ супругомъ только видимое. Инфантъ Донъ Францискъ не доверяетъ легкой погодѣ, и приготовленъ къ вторичному разрыву.

— Въ *Clamor publico* утверждаютъ, что Королева Изабелла, слѣдуя совѣту своей родительницы, положила постоянно высылать за границу деньги, чтобы такимъ образомъ составить резервный капиталъ на всякій случай. Въ продолженіе послѣднихъ 10-ти мѣсяцевъ, Ея Величество выслала такимъ образомъ, посредствомъ интенданта королевскаго дома, 7 милліоновъ реаловъ во Францію, которые внесены въ банкъ Ротшильда. Въ *Clamor* приглашаютъ кортесовъ, чтобы они разсмотрѣли, основателенъ ли такой переводъ денегъ; доказывающій оскорбительную недовѣрчивость къ государству.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Каталоніи, число карлистовъ состоитъ тамъ изъ 5,000 чел., правительственныя же войска простираются до 50,000 чел. Не за долго до паденія послѣдняго министерства, Карлисты получили въ подкрѣпленіе 500 чел., кои при содѣйствіи проводниковъ, безпрепятственно перешли чрезъ французскую границу при Сенъ-Дургель.

3 Нобря.

Здѣсь послѣдовалъ новый министерскій переломъ. Генералъ Нарваэзъ; желая удалитъ изъ кабинета двухъ министровъ, съ помощію коихъ онъ получилъ настоящую свою власть, именно, генераловъ Кордову и Росъ-де-Олано, предложилъ юной Королевы, чтобы она на мѣсто Кордовы назначила военнымъ министромъ стараго генерала Аспирозу, а на мѣсто генерала Росъ-де-Олано, вѣрила министерство торговли и народнаго просвѣщенія извѣстному Г. Донасу-Кортесъ, который отзывался, что заставитъ юную Королеву изъявить согласіе на собственное свое бракосочетаніе и своей сестры. Но Королева отвергла эти предложенія; а такъ какъ оба эти министра, зная что существованію ихъ угрожала опасность со стороны Нарваэза, то генералъ Кордова, по званію военнаго министра, издалъ приказъ войскамъ здѣшняго гарнизона, чтобы въ казармахъ всѣ были въ готовности выступитъ въ походъ.

— На дняхъ арестовали здѣсь слишкомъ десять человекъ, обвиненныхъ въ карлистскомъ заговорѣ, но это не произвело никакого впечатлѣнія.

— Изъ Барселоны сообщаютъ отъ 30-го Октября: Генералъ Конча снова оставилъ насъ, чтобы принять начальство надъ войсками, выступившими противъ карлистскихъ шаекъ. Бригадиръ Баллестеросъ захватилъ одного изъ важныхъ зачинщиковъ, какаго то Жиронелла, а другой одноглазый Кабацилла-Ратера, собственными своими людьми выданъ былъ правительственнымъ войскамъ.

Спростованіе омытки. Въ прошломъ N. 90, на стр. 720, въ Размѣтностяхъ, въ первомъ рецепте, заміастъ: *Anglicae gr. V*, читай *Amyli gr. V*.

ВИЛЬНА, въ Тип. О. Гликсберга—Печ. позвол. 21-го Нобря 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. А. Мушинъ.

Parme; 516,000 на Модену; 186,000 на Лукку; 8,600 на

San-Marino.

Испания.

Мадридъ, 30 października.

Królowa, postanowieniemъ своимъ зъ дня wczorajszego, mianowała Jenerała Castanosъ Xięcia Baylen, jeneralnymъ dowódczq Halabardzistów, w miejsce Feldmarszałka Cordova, któremu Monarchini oświadcza swoje zadowolenie. Drugimъ postanowieniemъ, Xiążę Miraflores ogłoszony został Gubenatoremъ pałacu.

— Ciągłe mówią, że jeszcze przedъ zagajeniemъ Korteżówъ zajdą nowe zmiany wъ gabinecie. Deputowaniъ zaczynają się zjeżdżać.

— Słychać, że panujące terazъ на dworze stronnictwo powzięło planъ wystania młodej Królowej, za doradą lekarzy, do Włoch, i ustanowienia на czasъ jejъ nieobecności, rejencyi złożonej зъ Xiężnej Montpensier, Królowej Krysstyny, i Xięcia Walencyi (Narvaeza).

— Dotychczasъ pokazywała się młoda Królowa publicznie wъ towarzystwie tylko kilku sług; terazъ zaś otaczają ją żołnierzami, ile razy wyjeżdża zъ zamku. Zdaje się nie ulegać żadnej wątpliwości, że pojednanie się Królowej zъ małżonkiemъ jestъ tylko pozorne. Infantъ Donъ Franciszekъ nie dowierza pogodzie i на powtórne zerwanie jestъ przygotowany.

— *Clamor publico* utrzymuje, że Królowa Izabella idącъ за radą swęj matki, postanowiła razъ po razъ wysłać pieniądze за granicę, aby tymъ sposobemъ utworzyć sobie rezerwowy kapitał на wszelki wypadek. Wъ ostatnichъ 10-ciu miesiącachъ wysłano tymъ sposobemъ przezъ Intendenta domu Królewskiego 7 milionówъ realówъ do Francyi i złożono u Rotschilda. *Clamor* wzywa Korteży, aby wysłedyżyły czy to nadużycie pieniędzy zъ listy cywilnej, dowodzące obrażającej nieuczności względemъ kraju, jestъ prawdziwe czy nie.

— Według ostatnichъ wiadomości зъ Katalonii, liczba Karlistówъ wynosi tamъ około 5,000, wojska zaśъ rządowego 50,000. Krótко przedъ upadkiemъ ostatniego ministerstwa otrzymali Karliści въ positku 500 ludzi, którzy przezъ świadomychъ prowadzeni przewodnikówъ, przeszli bezъ przeszkody granicę francuzką podъ San d' Urgel.

Dnia 3 listopada.

Nastąpiło tu nowe przesilenie ministeryalne. Jenerałъ Narvaez, pragnącъ koniecznie usunąć зъ gabinetu dwóchъ Ministrówъ, на którychъ ramionachъ ostatnią razą dostałъ się do władzy, t. j. Jenerałówъ Cordova i Ros de Olano, zaproponowałъ młodej Królowej, aby въ miejsce Cordova mianowała Ministremъ wojny стараго Jenerała Aspirosa, а въ miejsce Jenerała Ros de Olano, powierzyła Ministerstwo handlu i wychowania publicznego znanemu P. Donoso Cortes, który chęłпилъ się зъ tego, że на мłodej Królowej wymógłъ zezwolenie на jejъ siostry jejъ zamężeie. Ale Królowa odrzuciła tenъ wniosekъ, а że obadwaj ci Ministrowie, widzącъ stanowisko swoje zagrożonemъ, obawiają się jakiego gwałtownego ciosu зъ strony Narvaeza, przeto Jenerałъ Cordova, jako Ministerъ wojny, wydałъ rozkazъ wo sku załogi tutejszej, aby въ koszarachъ stało въ pogotowiu до походу.

— Wъ tychъ dniachъ areztowano tu kilkanaście osób, obwinionychъ о spisekъ Karlistowski, ale to nie sprawiło tu żadnego wrażenia.

— Zъ Barcelony piszą d. 30: Jenerałъ Concha opuściłъ насъ znowu, dla kierowanie dalszemi działaniami przeciwъ ko bandomъ Karlistowskim. Brygadyerъ Ballesterosъ ująłъ jednego зъ ważniejszychъ przywódcówъ, niejakiego Gironelle, drugi zaś, imieniemъ Cabacilla-Ratera, przezъ własnychъ swoichъ ludzi zostałъ wojsku rządowemu wydany.